

Uchwała Nr XXII /157/2017

Rady Gminy Obryte

z dnia 17 lutego 2017r

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Obryte na lata 2017-2020

Na podstawie art. 18 ust 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016r,poz.446 ze zm.), art. 176 pkt. 1 oraz art. 179 ust.2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r o wsparciu rodziny i systemie pieczy zastępczej(Dz. U. z2016r poz. 575 ze zmianami), Rada Gminy uchwała co następuje:

§1.

Uchwała się Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Obryte na lata 2017- 2020 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej Uchwały.

§2.

Wykonanie Uchwały powierza się Wójtowi Gminy Obryte.

§3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY**

Rafał Jackowski

Załącznik

do Uchwały Nr XXII /157/2017

Rady Gminy Obryte

z dnia 17 lutego 2017r

**Gminny Program Wspierania Rodziny
w Gminie Obryte
na lata 2017- 2020**

Obryte 2017 r.

Spis treści

- 1. Wprowadzenie**
- 2. Diagnoza środowiska i problemu**
- 3. Adresaci programu**
- 4. Realizatorzy programu**
- 5. Cel główny programu**
- 6. Cele szczegółowe i sposoby ich realizacji**
- 7. Zasady i dyrektywy oddziaływania wobec rodzin**
- 8. Przewidywane efekty realizacji programu**
- 9. Źródła finansowania Programu**
- 10. Sposób kontroli i realizacja programu**
- 11. Ewaluacja i monitoring Programu**
- 12. Uwagi końcowe**

Wprowadzenie

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka kształtuje jego osobowość, system wartości, poglądy, styl życia. W rodzinie dorastają kolejne pokolenia kształtuje się „kapitał ludzki”, który w przyszłości będzie tworzył społeczeństwo i będzie wpływał na tempo jego rozwoju. Wspieranie rodziny to jednocześnie rozwój i wzmacnianie społeczności lokalnej.

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Obryte na lata 2017- 2020 został opracowany w oparciu o dane ze sprawozdania z realizacji 3 letniego Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Obryte na lata 2013-2016. Realizując zadania wynikające z Programu dokonano diagnozy rodzin z terenu Gminy Obryte wobec których podejmowano szereg działań wspierających rodziny w prawidłowym wypełnianiu przez nich funkcji opiekuńczo wychowawczych w oparciu o wspólnie wypracowane plany pomocy, a także dokonywano systematycznej oceny działań pomocowych. W realizacji programu uczestniczyły instytucje i organizacje realizujące zadania mieszczące się w zakresie wspierania rodziny. Przede wszystkim Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, wszystkie szkoły działające na terenie gminy, Urząd Gminy, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Komenda Powiatowa Policji, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pułtusku, PCK w Pułtusku i Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia w Obrytem. Program posiada trójdzelną strukturę. Rozpoczyna się zagadnieniami wstępnymi, następnie koncentruje się na diagnozie rodzin objętych pomocą społeczną ze szczególnym uwzględnieniem rodzin z dziećmi, rodzin wykazujących bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych, korzystających z dożywiania, rodzin ubogich po czym przechodzi do celów i podejmowanych działań w pracy z rodziną. W/w Program jest kontynuacją „Programu Wspierania Rodziny” w Gminie Obryte na lata 2013- 2016. Program jest także komplementarny w stosunku do „Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2016- 2021 zatwierdzony uchwałą Rady Gminy Nr XVI /119/2016z dnia 16 czerwca 2016 oraz Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2015- 2020 Uchwałą Nr V/35/2015 Rady Gminy z dnia 30 marca 2015r .

Program wspierania Rodziny Gminy Obryte na lata 2017-2020 jest realizacją obowiązku nałożonego na gminy ustawą z dnia 9 czerwca 2011r o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, która to ustawa nakazuje samorządowi podejmowanie działań wspierających wobec rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych.

Zgodnie z powyższą ustawą samorząd gminy powinien realizować następujące zadania:

1. opracowanie i realizacja 3 letnich gminnych programów wspierania rodziny
2. tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystenta rodziny
3. tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo wychowawczych poprzez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci
4. finansowanie
 - a) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny
 - b) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, ponoszonych przez rodziny wspierające
5. współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo- wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo- terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym
6. sporządzanie sprawozdań rzeczowo finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie właściwemu wojewodzie w wersji elektronicznej z zastosowaniem systemu teleinformatycznego
7. prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem i przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy
8. przekazywanie do biura informacji gospodarczej informacji o powstałych zaległościach tytułu nie ponoszenia przez rodziców opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej, za okres dłuższy niż 12 miesięcy

Zadania związane z udzielaniem pomocy rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo wychowawczych realizuje dział ds. rodzin w skład którego wchodzi asystent rodziny oraz pracownicy socjalni oraz koordynator rodzinnej pieczy zastępczej

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej ,wspieranie rodziny jest prowadzone w formie:

- a) pracy z rodziną
- b) pomocy w opiece i wychowaniu dziecka

Wsparcie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i przy aktywnym współudziale

Praca z rodziną jest prowadzona w szczególności w formie:

- 1. Poradnictwa specjalistycznego
- 2. terapii i mediacji
- 3. pomocy prawnej
- 4. Usług opiekuńczych i specjalistycznych dla rodzin z dziećmi
- 5. organizowanie grup wsparcia i grup samopomocowych

W przypadku gdy Ośrodek Pomocy Społecznej poweźmie informacje o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych pracownik socjalny przeprowadza wywiad środowiskowy i po analizie sytuacji może zawnioskować o przydzielenie rodzinie asystenta rodziny. Współpraca między rodziną a asystentem opiera się na wspólnym opracowaniu i realizacji planu pracy

Uwzględniając indywidualną sytuację rodziny plan pracy obejmuje udzielenie przez asystenta wsparcia w następujących obszarach:

- 1. w poprawie sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego
- 2. pomocy w rozwiązywaniu problemów socjalnych
- 3. pomocy w rozwiązywaniu problemów psychologicznych
- 4. pomocy w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi
- 5. motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych i pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymaniu pracy zarobkowej
- 6. motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców , mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich umiejętności psychospołecznych

7. udzielanie wsparcia dzieciom ,w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych

8. prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci

Do zadań asystenta należy również:

1. prowadzenie dokumentacji dotyczącej prowadzenia pracy z rodziną
2. sporządzanie okresowej oceny rodziny
3. monitorowanie sytuacji rodziny po zakończeniu pracy z rodziną
4. sporządzanie na wniosek sądu opinii o rodzinie i jej członkach
5. współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej ,właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny
6. współpraca z zespołem interdyscyplinarnym i grupą roboczą
7. podejmowanie działań interwencyjnych w sytuacji zagrożenia życia lub bezpieczeństwa dziecka i rodziny

Pomoc w opiece i wychowaniu dziecka może odbywać się w formie:

1. Rodziny wspierającej, która przy współpracy asystenta rodziny, pomaga rodzinie przeżywającej trudności w
 - a) opiece i wychowaniu dziecka
 - b) prowadzenie gospodarstwa domowego
 - c) kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych

Pełnienie roli rodziny wspierającej może być powierzone osobom z bezpośredniego otoczenia dziecka. Z rodziną wspierającą zawiera się umowę dotyczącą zwrotu kosztów związanych z udzielaniem przez nią pomocy. Rodzina wspierająca musi posiadać pozytywną opinię Ośrodka Pomocy Społecznej wydaną na podstawie wywiadu środowiskowego.

2. placówki wsparcia dziennego świetlice ,koła zainteresowań , zajęcia terapeutyczne, praca podwórkowa.

Mechanizm identyfikowania i monitorowania rodzin

Stałe monitorowanie środowiska przez asystenta i pracowników socjalnych, współpraca w zakresie przekazywania zgłoszeń o trudnościach rodzin ze szkołami, policją, sołtysami, radnymi, przedstawicielami organizacji pozarządowych oraz poradniami POZ

Zasady współpracy z podmiotami zaangażowanymi w udzielanie wsparcia

Zgłoszenia telefoniczne, e- mailowe lub osobiste ze środowiska oraz zapewnienie działania przez OPS stosownie do potrzeb rodziny z uwzględnieniem obowiązujących przepisów

Wsparcie kobiet w ciąży i rodzin Ustawa za życiem – uprawnienia kobiet do pomocy asystenta

Diagnoza środowiska i problemu

Tabela 1

Powody przyznania pomocy w latach 2014-2016

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
Ubóstwo	157	518	121	357	151	501
sieroctwo	-	-	-	-	-	-
bezdomność	-	-	-	-	-	-
Potrzeba ochrony macierzyństwa	3	16	5	29	36	190
W tym wielodzietności	3	16	5	29	36	190
niepełnosprawność	54	98	56	107	63	134
Długotrwała choroba	34	118	35	137	44	127
Bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych	58	221	51	235	24	92

W tym rodziny niepełne	16	40	11	33	15	44
W tym rodziny wielodzietne	44	220	40	202	8	44
Przemoc w rodzinie	2	8	2	9	-	-
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	-	-	-	-	-	-
alkoholizm	14	67	14	50	1	3
Narkomania	-	-	-	-	-	-
Trudności po zwolnieniu z zakładu karnego	2	9	1	1	2	2
Brak umiejętności do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze	-	-	-	-	-	-
Trudności w integracji osób które otrzymały status uchodźcy	-	-	-	-	-	-
Zdarzenia losowe	2	6	-	-	1	1
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	-	-	-	-	-	-
Liczba środowisk objętych pomocą ogółem	222	706	220	676	220	653

Źródło – opracowanie własne OPS – Obryte

Uwzględniając przesłanki z ustawy o pomocy społecznej dotyczące wsparcia rodzin z Gminy Obryte

nie wstąpiły powody przyznania wsparcia z pomocy społecznej dotyczące:

klęski żywiołowej i ekologicznej,

trudności w integracji osób które otrzymały status uchodźcy,

brak umiejętności do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo wychowawcze

narkomania

potrzeba ochrony handlu ludźmi

bezdomność

sieroctwo

śladowo wystąpiły powody wsparcia wynikające z :

trudności po zwolnieniu z zakładu karnego

zdarzenia losowego

przemocy w rodzinie

alkoholizmu

Pierwszą przesłanką przyznania wsparcia dla rodzin z Gminy Obryte w latach 2014- 2016 jest ubóstwo . Przyznanie pomocy dotyczyło 151 rodzin w których zamieszkiwało 501 osób .

Druga przesłanką jest niepełnosprawność . Przyznanie pomocy dotyczyło 63 rodzin w których zamieszkuje łącznie 134 osoby

Trzecią przesłanką jest długotrwała choroba . Przyznanie pomocy dotyczyło 44 rodzin w których łącznie zamieszkiwało 127 osób

Czwartą przesłanką jest potrzeba ochrony macierzyństwa w tym wielodzietności . Z każdego obszaru przyznano pomoc dla 36 rodzin w których zamieszkiwało łącznie po 190osób

Piątą przesłanką przyznania pomocy przez OPS jest bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych . Pomoc przyznano 24 rodzinom w których zamieszkiwało łącznie 92 osoby

Szóstą przesłanką przyznania pomocy są rodziny niepełne . Problem dotyczył 15 rodzin w których zamieszkiwało łącznie 44 osoby

Siódmą przesłanką dla rodzin która korzystała z pomocy jest wielodzietność . Z pomocy OPS korzystało 8 rodzin w których zamieszkiwało 44 osoby.

Podsumowując :

Gmina Obryte liczy 4896 mieszkańców .

W roku 2014 łącznie z pomocy społecznej korzystało 203 rodziny w których żyło 664 osoby

W roku 2015 z pomocy społecznej korzystało 180 rodzin w których żyło 567 osób .

W roku 2016 z pomocy korzystało łącznie 173 rodzin w których żyje 540 osób co stanowi 10,02 % mieszkańców Gminy.

Wnioski:

Żeby poprawić sytuację rodzin korzystających z Pomocy Społecznej należy wzmacniać pracę pracowników socjalnych z zasad nowoczesnej pracy socjalnej poprzez systematyczne szkolenia i wdrożyć je do indywidualnej pracy z rodziną zagrożoną wykluczeniem społecznym.

Tabela 2

Struktura rodzin z dziećmi korzystających z pomocy w latach 2014- 2016 według liczby posiadanych dzieci przedstawia się następująco:

Wyszczególnienie	2014r	2014r	2015r	2015r	2016r	2016r
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
Rodziny z dziećmi ogółem	124	541	131	567	110	461
liczbie dzieci	15	41	18	50	33	108
1						
2	51	202	56	220	44	179
3	41	194	43	213	25	126
4	15	90	14	84	8	48

5	2	14	-	-	-	-
6	-	-	-	-	-	-
7 i więcej	-	-	-	-	-	-
Rodziny niepełne ogółem	15	40	11	33	15	44
O liczbie dzieci 1	8	16	4	8	4	8
2	5	15	4	12	8	24
3	1	4	2	8	3	12
4	1	5	1	5	-	-

Źródło: Opracowanie własne OPS – Obryte

Podsumowanie :

Najczęściej z pomocy społecznej korzystały rodziny z dwojgiem dzieci

W 2014 r 51 rodzin w których żyło 202 osoby

W 2015r 56 rodzin w których żyło 220 osób

W 2016r 44 rodziny w których żyło 179 osób

Na drugim miejscu korzystania z pomocy społecznej były rodziny z 3 dzieci

W 2014r 41 rodzin w których żyło 194 osoby

W 2015r 43 rodziny w których żyło 213 osób

W 2016r 25 rodzin w których żyło 126 osób

Na trzecim miejscu korzystania z pomocy społecznej były rodziny z 4 dzieci

W 2014r 15 rodzin w których żyło 90 osób

W 2015r 14 rodzin w których żyło 84 osoby

W 2016r 8 rodzin w których żyło 48 osób

łącznie z pomocy społecznej w latach 2014-2016 korzystało

W 2014r 124 rodziny w których żyło 541 osób

W 2015r 131 rodzin w których żyło 567 osób

W 2016r 110 rodzin w których żyło 461 osób

Na terenie Gminy Obryte nie korzysta z pomocy społecznej rodzina z 6 i więcej dzieci , z 4 dzieci korzystało 2 rodziny w 2014r w których żyło 14 osób . W stosunku do roku 2014 korzystanie rodzin z dziećmi z pomocy społecznej zmniejszyło się ze 124 w 2014r do 110 w 2016 r. Wyraźnie widać zmniejszenie korzystania z pomocy rodzin wielodzietnych z trójką dzieci np. z 43 rodzin do 25

Z czwórką dzieci z 14 do 8 . Natomiast zwiększyło się korzystanie z pomocy społecznej rodzin z 1 dzieckiem np. z 15 rodzin w 2014r do 33 rodzin w 2016r

W rodzinach niepełnych na przestrzeni lat 2014- 2016 korzystanie z pomocy społecznej dotyczy tej samej liczby rodzin .Zmniejszyło się o połowę korzystanie z pomocy społecznej w rodzinach z jednym dzieckiem zwiększenie w korzystaniu z pomocy społecznej nastąpiło również w rodzinach z 2 i 3 dzieci. Natomiast w rodzinach z czwórką dzieci w 2016r świadczenia nie wystąpiły

Tabela 3

Liczba środowisk i rodzin z dziećmi korzystających z pomocy OPS

2014	2014	2015	2015	2016	2016
Liczba środowisk rodzin zastępczych usamodzielnionych	Liczba rodzin z dziećmi	Liczba środowisk	Liczba rodzin z dziećmi	Liczba środowisk	Liczba rodzin z dziećmi
-					
Korzystających z dożywiania	-	1	3	-	-
Opłata za rodzinę zastępczą do PCPR	-	1	2	1	2

Źródło : opracowanie własne OPS – Obryte

Posumowanie:

Rodziny zastępcze obecnie nie korzystają z dożywiania . Gmina Obryte opłaca za 1 dziecko będące w rodzinie zastępczej.

Tabela 4

Liczba rodzin wykazujących bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych

2014r	2015r	2016r
58	51	24

Źródło: opracowanie własne OPS – Obryte

Podsumowanie:

Liczba rodzin wykazujących bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych zmniejszyła się z 58 w 2014r do 24 w roku 2016.

Wnioski:

Umożliwienie wszystkim rodzinom wykazującym bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych pomoc asystenta rodziny

Tabela Nr 5

Liczba osób korzystających z posiłku w ramach Programu „ Pomoc Państwa w Zakresie Dożywiania Dzieci w latach 2014- 2016

Wyszczególnienie		Dzieci	uczniowie	ogółem
Lata	rodziny	Do lat7		Pozostałe osoby
2014	109	45	187	15
2015	107	52	160	48
2016	104	32	156	21

Źródło : opracowanie własne OPS- Obryte

Podsumowanie:

Liczba rodzin w których dzieci korzystają z dożywiania za które płaci OPS minimalnie się zmniejsza. Największe zmniejszenie jest w liczbie dzieci do lat 7 oraz osobach pozostałych . Dożywianie uczniów w ciągu trzech lat również się zmniejsza.

Tabela Nr 6

Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych w latach 2014- 2016

Rok	Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych	Liczba rodzin
2014	1	1
2015	-	-
2016	-	-

Źródło : opracowanie własne OPS – Obryte

Podsumowanie :

W Gminie Obryte jest 1 dziecko umieszczone w rodzinie zastępczej , za które gmina ponosi odpłatność.

Wnioski :

Pracownik socjalny z terenu w którym dziecko mieszka powinien współpracować z PCPR oraz na bieżąco monitorować sytuację dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej

Ustawa o wsparciu rodziny i systemie pieczy zastępczej w przeciwieństwie do ustawy o pomocy społecznej ,ustawy o świadczeniach rodzinnych ,ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawy o dodatkach mieszkaniowych koncentruje się na działaniach pozafinansowych skierowanych do rodzin z dziećmi zagrożonych umieszczeniem w pieczy zastępczej. W sytuacji ,gdy pozostawienie dziecka w rodzinie biologicznej stanowi zagrożenie dla jego bezpieczeństwa lub życia koniecznym jest odseparowanie go od dotychczasowego środowiska przez umieszczenie w pieczy zastępczej. Takie rozwiązanie nakazują zarówno przepisy kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, jak i ustawa o wsparciu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Te akty prawne wyposażają służby sądowe i społeczne do podejmowania w określonych okolicznościach działań zabezpieczających dobro dziecka poprzez zapewnienie mu prawidłowych warunków życia i rozwoju w pieczy zastępczej do czasu powrotu pod opiekę rodziców, znalezienia rodziny adopcyjnej lub usamodzielnienia dziecka

Tabela Nr 7

Liczba dzieci pochodzących z Gminy Obryte umieszczona w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2014- 2016

rok	Liczba dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo wychowawczych Na terenie powiatu Pułtusk	Poza powiatem w innych powiatach	Łącznie ogółem w latach
2014	9		9
2015	10		10
2016	14	-	14

Źródło : opracowanie własne OPS Obryte

Podsumowanie:

Umieszczenie dotyczy dzieci niepełnosprawnych umieszczonych w Ośrodkach Szkolno Wychowawczych gdzie pobyt dziecka w większości jest w ciągu tygodnia a na sobotę niedzielę dziecko wraca do domu rodzinnego. Ośrodek Pomocy Społecznej wspiera te dzieci opłatą za dożywanie w tych placówkach

Wnioski :

Monitorowanie sytuacji w rodzinie i placówce przez pracownika socjalnego

Pracownik socjalny stosownie do potrzeb sporządzi wywiad lub notatkę z wizyty.

Tabela Nr 8

Tabela dotycząca przemocy domowej w latach 2013- 2016

lata	Niebieskie karty	zamknięte	aktualne	Przemoc wobec kobiet	Przemoc wobec mężczyzn
2014	8	4	4	7	1
2015	11	10	1	10	1
2016	6	4	2	5	1

Źródło : opracowanie własne OPS Obryte

W 2016r Niebieska Karta była założona dla 6 osób w ciągu roku 4 z nich zostały zamknięte aktywne pozostało dwie. Na przestrzeni roku przemoc wobec kobiet wystąpiła 5 krotnie ,wobec mężczyzn 1 raz.

Do 12 rodzin przeżywających trudności Ośrodek Pomocy Społecznej skierował asystenta rodziny W rodzinach tych pozostawało 24 dzieci(5rodzin objętych jest kuratelą sądową)

Asystent rodziny i pracownicy socjalni w latach 2013- 2016 podejmowali działania w zakresie:

1. Zwiększenia wydolności opiekuńczo- wychowawczej rodziców poprzez:

analizowanie sytuacji rodzin oraz przyczyn kryzysu w rodzinie oraz wspólne opracowanie i realizacja planów wsparcia rodziny

wspieranie rodzin przeżywających trudności poprzez pomoc finansową i w naturze oraz poradnictwo specjalistyczne

współpracę z instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz rodzin

współpracę z kuratorami sądowymi

współpracę z zespołem interdyscyplinarnym

współpraca z Powiatową Komendą Policji

Współpraca z Punktem Konsultacyjnym dla osób uzależnionych od alkoholu

Współpraca ze szkołami i kuratorami sądowymi

Współpraca z Gminną Komisją Rozwiązywania problemów alkoholowych

Przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji poprzez:

Szeroko rozumianą pracę socjalną , mającą na celu pomoc w pokonywaniu trudności opiekuńczo wychowawczych

Letni wypoczynek dzieci w latach 2013- 2016

W wyniku przeprowadzonych działań i zrealizowanych zadań osiągnięto zakładane rezultaty dzieci pozostały w swoich rodzinach

Poprawie uległo funkcjonowanie rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny (w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego, nabycie umiejętności gospodarowania domowym budżetem, poprawa frekwencji dzieci w szkołach, promocje dzieci do następnych klas)

Doskonalone są metody pracy z rodziną celem utrzymania dzieci w środowisku naturalnym

Zabezpieczone zostały potrzeby bytowe rodzin przeżywające trudności poprzez przyznanie wsparcia (asystent, praca socjalna, wsparcie finansowe, poradnictwo)

Nastąpiła poprawa bezpieczeństwa dziecka i rodziny (edukacja w zakresie przemocy i zatrudnienie asystenta)

Wypracowano procedury dotyczące zasadności przydzielenia asystenta rodziny.

Praca z rodzinami jest procesem złożonym długofalowym . Efekty pracy w przeważającym stopniu zależą od aktywności rodzin ,otwarcia się na otrzymywane wsparcie ,chęci wprowadzenia w swoim życiu zmian. Objęcie rodziny wsparciem asystenta nie zawsze gwarantuje przywrócenie rodzinie zdolności do prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo wychowawczych W stosunku do 5 rodzin objętych kuratelą sądową działania interwencyjne i umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej nie było konieczne.

Tabela Nr 9

Udzielane Świadczenia

Lp	Formy Pomocy	2014r osoby	2014r Osoby w rodzinie	2015r Osoby	2015r Osoby w rodzinie	2016r Osoby	2016r Osoby w rodzinie
1.	Zasiłek stały	35	35	37	40	38	45
2.	Zasiłek okresowy	18	54	15	39	8	18
3.	Usługi opiekuńcze	4	7	2	5	-	-
4.	Zasiłki celowe	71	176	62	138	54	106

Źródło : opracowanie własne OPS Obryte

Podsumowanie :

Z danych za lata 2014- 2016 wynika .że wzrasta ilość zasiłków stałych , usługi opiekuńcze w 2016 roku nie występują natomiast zmniejszyła się liczba zasiłków celowych oraz okresowych .

Tabela Nr10

Świadczenia rodzinne 2014-2016r

Rodzaj świadczenia	Wnioski, świadczeniobiorcy	Kwota /zł
Świadczenie pielęgnacyjne	19 19	169147,00
Zasiłek pielęgnacyjny	261/261	486 999,00
Zasiłki rodzinny wraz z dodatkami	246/437	1.526,417,00
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	45/46	46 000,00
Specjalny zasiłek opiekuńczy	6/6	10 521,00
Zasiłek dla opiekuna	7/7	41 686,70

Źródło: opracowanie własne OPS Obryte

Podsumowanie : Największą liczbą świadczeniobiorców dotyczy zasiłków pielęgnacyjnych, natomiast największa kwota wydatków świadczeń rodzinnych dotyczy zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami . Dane zawiera tabela nr 10.

Tabela Nr 11

Fundusz alimentacyjny

Okres świadczeniowy	Liczba rodzin	Liczba dzieci	wydatki	Liczba dłużników na terenie Gminy Obryte
2013-2014	20	24	54845,00	12
2014-2015	12	18	89 200,00	9
2015-2016	9	13	80 700,00	11

Źródło: opracowanie własne OPS Obryte

Podsumowanie :

Liczba świadczeń alimentacyjnych na przestrzeni lat 2014-2016 zmniejsza się natomiast liczba dłużników alimentacyjnych z terenu Gminy Obryte utrzymuje się na tym samym poziomie.

Tabela Nr 12

Świadczenia 500+

Okres od 01.04- 2016r do 31.01.2016r	Liczba rodzin	Liczba dzieci do 18 r. ż	Wydatki
	453	665	2 909 151,00

Źródło : opracowanie własne OPS Obryte

Podsumowanie:

Świadczenie 500+ jest płacone od kwietnia 2016r do tego świadczenia w gminie Obryte zakwalifikowało się 453 rodziny na 665 dzieci . Wydatek za 2016r wyniósł 2 909 151 ,00 i jest w całości finansowany z Budżetu Państwa.

Istotnym elementem diagnozy jest analiza mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń w obszarze wsparcia rodziny. Analizę SWOT w tym zakresie zawiera poniższa tabela

Tabela Nr 13

Analiza mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń w obszarze wsparcia rodziny

Mocne Strony	Słabe Strony
zatrudnienie asystenta współpraca instytucji działających na rzecz rodziny diagnoza środowiska lokalnego dostępność usług opiekuńczych i specjalistycznych świadczonych dla rodzin (porady prawne, spotkania z terapeutą podejmowanie działań zapobiegających	Brak pozytywnych wzorców w rodzinach dysfunkcyjnych Zaniedbywanie obowiązków opiekuńczo wychowawczych Brak placówek wsparcia dziennego Mała aktywność rodzin do samoorganizacji grup wsparcia ,samopomocowych Brak pomocy psychologicznej Położenie gminy Obryte utrudnia dostęp do

umieszczaniu dzieci poza rodziną naturalną	Poradni Specjalistycznych
Szanse	Zagrożenia
<p>Udzielanie rodzinom pomocy prawnej, mediacyjnej, terapeutycznej,</p> <p>Wzrost świadomości dotyczącej korzyści z podjęcia współpracy w wypełnianiu funkcji opiekuńczo wychowawczych</p> <p>Wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę</p> <p>Kontynuowanie usług świadczonych przez asystenta rodziny</p>	<p>Uzależnienie rodzin od pomocy społecznej</p> <p>Zanik więzi ,tradycji rodzinnych</p> <p>Wzrost kosztów utrzymania rodzin</p> <p>Brak świadomości problemu i potrzeby szukania pomocy przez rodziny dysfunkcyjne</p> <p>Długotrwały proces przywracania rodzinie zdolności prawidłowego funkcjonowania</p> <p>Brak chęci współpracy ze strony rodzin niewydolnych wychowawczo</p>

III Adresaci Programu

Odbiorcami programu są rodziny zamieszkałe na terenie Gminy Obryte przejawiające problemy opiekuńczo wychowawcze, zagrożone umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej oraz rodziny które chcą współpracować na rzecz odzyskania opieki nad dziećmi

Adresaci programu

rodziny biologiczne, dzieci i młodzież, rodziny zastępcze, placówki wsparcia dziennego, placówki oświatowe i opiekuńczo wychowawcze, usamodzielnieni wychowankowie z rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo- wychowawczych, rodziny wspierające ,osoby pracujące z rodziną i dzieckiem (pracownicy socjalni, asystent rodziny który jednocześnie koordynuje wdrażanie

IV Realizatorzy Programu

Organizatorem pracy z rodziną jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Obrytem działający we współpracy z Urzędem Gminy, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Poradnią Psychologiczno Pedagogiczną w Pułtusku, Komendą Powiatową Policji w Pułtusku ,Zespołem interdyscyplinarnym d. s przemocy w rodzinie w Obrytem, placówkami

oświatowymi, Sądem Rodzinnym i Nieletnich w Pułtusku, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Pułtusku, Kuratorami sądowymi i społecznymi oraz innymi podmiotami działającymi na rzecz dziecka i rodziny

V Cel Główny

Utrzymanie dziecka w rodzinie naturalnej lub jego powrót do rodziny

Cele szczegółowe i sposoby realizacji

Podniesienie kompetencji i umiejętności wychowawczych i opiekuńczych rodziców, które umożliwiają wychowanie się dzieci w rodzinie naturalnej.

Tabela Nr 14

Cel szczegółowy Nr 1		
Podniesienie kompetencji i umiejętności wychowawczych i opiekuńczych rodziców, które umożliwiają wychowywanie się dzieci w rodzinie naturalnej		
Lp	Działania	Terminy
1.	Systematyczna praca asystenta z rodzinami z problemem w sprawach opiekuńczo wychowawczych polegająca na diagnozie deficytów zakresie pełnienia ról rodzicielskich, zaniedbań wobec dzieci, wydolności opiekuńczo wychowawczej, ocenie sytuacji dziecka w rodzinie, sporządzenie planu pracy z rodziną	na bieżąco
2.	Zwiększenie liczby rodzin objętych asystenturą rodzinną – zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo wychowawczych wsparcia ze strony asystenta	W 2018 r 12 rodzin W 2019 r 18 rodzin W 2020r 24 rodziny
3	Organizowanie spotkań, warsztatów poszerzających wiedzę rodziców dot. opieki i wychowania dziecka	Według potrzeb na bieżąco
4.	Motywowanie rodziców do poradnictwa specjalistycznego do udziału w warsztatach dla rodziców doskonalących swoje umiejętności wychowawcze	na bieżąco

Tabela Nr 15

Poprawa funkcjonowania rodziny w sferze socjalno bytowej

Cel szczegółowy Nr 2		
Poprawa funkcjonowania rodziny w sferze socjalno bytowej		
Lp	Działanie	Terminy
1.	Wsparcie rzeczowe i finansowe dla rodzin	na bieżąco zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, ustawą o świadczeniach rodzinnych, ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawą o dodatkach mieszkaniowych ustawa pomoc państwa w wychowaniu dzieci
2.	Doskonalenie form współpracy z instytucjami organizacjami w celu lepszego rozeznania potrzeb i organizowania pomocy rodzinie	na bieżąco według potrzeb
3.	Obejmowanie dożywianiem w formie ciepłego posiłku wszystkich tego wymagających dzieci, w ramach rządowego programu Pomoc państwa w zakresie dożywiania	na bieżąco zgodnie z potrzebami
4.	Organizowanie zbiórek pomocy rzeczowej dla rodzin z dziećmi	według potrzeb
5.	Pomoc rodzinom w załatwianiu spraw związanych z uzyskaniem prawa do lokalu socjalnego lub komunalnego	według potrzeb
6.	Stworzenie dzieciom i młodzieży uczestnictwa w zorganizowanych formach spędzania czasu wolnego i rozwijanie zainteresowań poprzez realizację programów i projektów socjalnych	corocznie

7.	Zajęcia warsztatowe w dziedzinie rozwoju kompetencji społecznych rozwoju osobistego	2017r—2019r
8.	Podniesienie atrakcyjności, wytyczenie ścieżki rozwoju zawodowego, określenie predyspozycji, wypracowanie indywidualnego planu działania	2017r- 2019r

Tabela 16

Zapewnienie infrastruktury i dostępności usług w zakresie opieki i poradnictwa specjalistycznego

Cel szczegółowy Nr 3		
Zapewnienie infrastruktury i dostępności usług w zakresie opieki i poradnictwa specjalistycznego		
Lp	Działania	Terminy
1.	Realizacja usług dla rodzin z dziećmi w tym usług opiekuńczych i specjalistycznych	na bieżąco według potrzeb
2.	Prowadzenie mediacji i terapii dla rodzin	na bieżąco według potrzeb
3.	Konsultacje i poradnictwo w oparciu o posiadane zasoby	na bieżąco według potrzeb
4.	Pomoc prawna w zakresie prawa rodzinnego	na bieżąco według potrzeb
5.	Utworzenie lub zlecenie prowadzenia placówki wsparcia dziennego	W zależności od potrzeb po przeprowadzeniu pogłębionej diagnozy 2018-2020r
6.	Zwiększenie zatrudnienia asystentów rodziny	o 1 asystenta

Tabela Nr 17

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych służące przywróceniu rodzinie zdolności wykonywania tych funkcji

Cel szczegółowy Nr 4		
Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych służące przywróceniu rodzinie zdolności wykonywania tych funkcji		
Lp	Działania	Terminy
1.	Organizowanie dla rodzin spotkań służących wymianie doświadczeń oraz zapobieganie izolacji	Od marca 2017r raz w miesiącu
2.	Dostarczanie wiedzy i uczenie umiejętności opiekuńczo wychowawczych	na bieżąco według potrzeb
3.	Podniesienie świadomości w zakresie planowania i funkcjonowania rodziny	na bieżąco według potrzeb
4.	Pomoc w integracji rodziny	na bieżąco według potrzeb
5.	Pomoc rodzinie w opiece i wychowaniu dzieci poprzez utworzenie lub zlecenie prowadzenia placówki wsparcia dziennego	2018-2020r po przeprowadzeniu pogłębionej diagnozy
6.	Udział w działaniach na rzecz rodzin i dzieci dotkniętych przemocą realizowanego w ramach Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	na bieżąco zgodnie z potrzebami
7.	Pomoc w nauce szkolnej dzieciom objętym wsparciem asystenta rodziny	na bieżąco zgodnie z przepisami
8.	Warsztaty rozwiązywania praktycznych problemów wchodzenia w dorosłe życie	2017-2019r
9.	Cykl zajęć profilaktyczno edukacyjnych dla dzieci z rodzin objętych wsparciem	2017r-2019r
10.	Zacieśnienie współpracy z podmiotami podejmującymi różnorodne działania na rzecz rodzin z dziećmi(poradnie psychologiczno pedagogiczne	na bieżąco zgodnie z potrzebami

	,szkoły	
11.	Warsztaty ukazujące korzyści z systematycznego uczenia	2017-2019
12.	Moje bezpieczeństwo w szkole i w domu- cykl zajęć we współpracy z pedagogiem dla dzieci objętych wsparciem asystenta	2017- 2019 r

Tabela 18

Wnioski z diagnozy przyznanych świadczeń zaplanowane do realizacji

Cel szczegółowy Nr 5		
Wnioski z diagnozy przyznanych świadczeń do realizacji		
Lp	Działanie	terminy
1.	Wzmocnić pracę pracowników socjalnych z zasad nowoczesnej pracy socjalnej poprzez systematyczne szkolenia cel zwiększenie efektywności wyjścia z trudnej sytuacji rodzin	2017-18r 2019-2020r
2.	Umożliwić wszystkim rodzinom wykazującym bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych pomoc asystenta rodziny	2018r – 12 rodzin 2019r – 18 rodzin 2020r – 24 rodziny
3.	Współpraca z PCPR i monitoring dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej. Działanie OPS zabezpieczające dobro dziecka i warunki do czasu powrotu do rodziny biologicznej	Notatka pracownika socjalnego z sytuacji dziecka przedstawiona kierownikowi co kwartał
4.	Monitorowanie sytuacji dzieci przebywających w placówce i rodzinie	Stosownie do potrzeb pracownik socjalny sporządzi wywiad lub notatkę w wizyty
5.	Monitorowanie sytuacji ofiar i sprawców którzy żyją w rodzinach dla których jest założona niebieska karta	Kwartalna notatka z sytuacji w jakiej znajduje się rodzina

VII Zasady i dyrektywy oddziaływania wobec rodzin

W przypadku wystąpienia w rodzinie sytuacji trudnych, rozwiązanie których przekracza możliwości samej rodziny ,koniecznym jest podjęcie interwencji przez instytucje publiczne .Podejmując interwencję zwłaszcza w przypadku zagrożenia dobra dziecka ,należy kierować się następującymi zasadami, zawartymi zarówno w Konstytucji RP jak i Konwencji Praw Dziecka.

1. zasada dobra dziecka, w tym respektowania podmiotowości dziecka
- 2.zasada równości (powszechności – troska o ochronę praw każdego dziecka
- 3.zasada autonomii rodziny – bez koniecznej potrzeby nie ingerować w życie rodziny
4. Zasada prymatu rodziny w wychowywaniu dziecka i równouprawnienia małżonków w wzajemnych relacjach i wobec dzieci
- 5.zasada pomocniczości : wspomaganie i wspieranie a nie wyręczenie rodziny

Wobec powyższego należy wprowadzić następujące dyrektywy oddziaływania względem rodzin ,w których występują trudności w wykonywaniu przez nich funkcji opiekuńczo-wychowawczych:

1. bez koniecznej potrzeby nie należy ingerować w życie rodziny
2. w przypadku konieczności ingerencji, przede wszystkim chronić dobro dziecka
3. w przypadku umieszczenia dziecka poza rodziną ,głównym celem powinno być podjęcie działań umożliwiających jak najszybszy powrót dziecka do rodziny biologicznej
4. dzieci pozostające poza rodziną powinny być umieszczone w pierwszej kolejności w rodzinnych formach pieczy zastępczej
5. dzieci przebywające poza rodziną powinny mieć umożliwiony kontakt z rodziną biologiczną
6. umieszczanie dziecka w trwałym środowisku pieczy zastępczej powinno następować to w przypadku ,gdy postawa rodziny wyklucza powrót do niej dziecka

VIII Przewidywane efekty realizacji programu

Oczekiwane efekty w zakresie pracy z rodziną oraz z zakresu organizacji pomocy psychologicznej, prawnej ,socjalnej i edukacyjnej przedstawia się następująco:

- 1.Wzrost świadomości społeczeństwa w sprawach sprawowania pieczy zastępczej

2. rozwój poradnictwa rodzinnego
3. rozwój efektywnej współpracy pomiędzy instytucjami
4. uzyskanie przez rodziny zagrożone kryzysem lub będące w kryzysie pomocy w rozwiązaniu problemów
5. minimalizowanie skutków dysfunkcyjności i patologii w rodzinach
6. odbudowanie właściwych relacji i więzi rodzinnych
7. zapobieganie przestępczości, uzależnieniom, niedostosowaniu społecznemu wśród dzieci i młodzieży
8. ograniczenie czasu pobytu dziecka poza rodziną biologiczną
9. wzrost poczucia bezpieczeństwa ofiar przemocy domowej
10. poszerzenie katalogu usług skierowanych do rodzin dysfunkcyjnych i zagrożonych dysfunkcją
11. objęcie pomocą asystenta większej liczby rodzin oraz wspieranie rozwoju szczególnie placówek wsparcia dziennego

IX Źródła finansowania Programu

Źródłem finansowania programu jest budżet Gminy Obryte, w tym środki przeznaczone na realizację zadań Ośrodka Pomocy Społecznej w Obrytem, środki przeznaczone na realizację Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz środki finansowe pozyskiwane z funduszy zewnętrznych: programów rządowych, pozarządowych, programów celowych

X. Sposób kontroli Realizacji Programu

W terminie do 31 marca każdego roku Ośrodek Pomocy Społecznej przedstawi Radzie roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawi potrzeby związane z realizacją zadań

XI. Ewaluacja i monitoring Programu

System ewaluacji programu będzie polegał na zbieraniu danych w celu poznania dynamiki zjawisk będącym jego przedmiotem. Osobą odpowiedzialną za dokonanie ewaluacji będzie kierownik OPS Obryte, którego zadaniem będzie bieżąca ocena realizacji Programu, monitoring oraz proponowanie zmian i aktualizacja założeń do celów, stosownie do pojawiających się potrzeb. Trzyletni Program Wspierania Rodziny w Gminie Obryte będzie podlegał ewaluacji na przestrzeni kolejnych lat. W ramach ewaluacji będzie prowadzony

monitoring ukierunkowany przede wszystkim na diagnozę społeczną . Przedmiotem ewaluacji będzie zakres i skuteczność podejmowanych działań w ramach Programu.

XII Uwagi końcowe

Konieczność opracowania i realizacja Programu wynika nie tylko z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej , ale jest również odniesieniem do Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i Konwencji Praw Dziecka ,z których wynika ,iż to rodzina ma prawo do opieki i wychowania dziecka ,na nich spoczywa główna odpowiedzialność za dziecko ,a państwo ma obowiązek to prawo respektować. Niemniej jednak instytucje publiczne są zobligowane do podejmowania działań w celu wspomaganie rodziny w wypełnianiu tych funkcji ,w tym do tworzenia systemu wsparcia rodziny

Przedstawiony Program Wspierania Rodzin w Gminie Obryte zakłada tworzenie warunków do poprawy jakości życia rodzin i dzieci. Wskazane zadania do realizacji celów zawierają przede wszystkim działania profilaktyczne i wspierające. Zaproponowane w Programie działania stanowią rozwinięcie planów zawartych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest również spójny z Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie . Dzięki uzyskanemu przez rodzinę wsparciu zakłada się zmiany relacji panujących w rodzinie, eliminowane będą błędy wychowawcze, rodzice dzięki stałemu motywowaniu przez asystenta rodziny będą brały udział w różnego rodzaju terapiach odpowiednich do występujących problemów, dzieci będą uczestniczyły w zajęciach z pedagogiem. Wieloaspektowa praca z rodziną naturalną ,ochrona odpowiedniego poziomu życia rodziny oraz rozwój specjalistycznego wsparcia pozwoli na ograniczenie umieszczania dzieci w różnych formach pieczy zastępczej. Realizacja Programu obejmuje okres trzech lat . Efekty będą zależeć od koordynacji działań wszystkich podmiotów zaangażowanych na rzecz dzieci i rodzin ,a także od posiadanych środków przeznaczonych na realizację Programu.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY
Rafał Jackowski